प्रवेश सं० ६८६५ विषय: वेद. क्रम सं० ४५

नाम आरण्यकानन्द १-२ (२अ) ग्रन्थकार

पत्र सं० १५-२३, २५-३०

श्लोक सं०

अक्षर सं० (पंक्तौ) ३० पंक्ति सं० (पृष्ठे) ६

आकार: ८ - १४

लिपि: आधार:

वि० विवरणम्

001668

सं. ७२

पी० एस० यू० पी०—११ एम० पी० ई०—१६४१—५० ०००

Indira Gandhi National Centre for the Arts

त्रि. ७२९

॥ॐ॥ अथ [illegible] प्रारंभः॥ श्री[illegible]॥ॐ॥

मीलितकृदाहितपंपरीत्यपक्ष्मा हृल्केरूपविरूरूः सप्तोलितार्धलांसपर्णमानदिपति
रस्यत्रैनमनुध्यांस्यायस्सेहृपेनतर्माल्युतेनदेवांसत्वयिमातलंविद्यसितः स
र्वमाहिंसितुर्ध्वंतेपरिद्दहामोतिधृत्वाहंलेधृचामुंतः इत्यमात्वानतुप
वृंधृत्वमांतेपरिद्दहामी त्यानानमंतते वैनमंतराध्यवेयुरापरिहामात्सर्वदे
वजनेभ्यः स्याहेतिलानंमानर्षक्लिहरेदाजत्यवरोहणात् असंख्यायहैकेला
टाँवतोवत्नीस्तद्धेरेवोपहरंति ॥३॥ आभ्युज्यामाभ्युजीकर्मनिवै सो
नमक्लंक्लत्यस्नाताः शुचिःश्यासनः पमुपमयेस्थालीपाकं विसृप्यजुहुयुःप

॥२५॥ शुपतये शिवाय शंकराय पृषातकाय स्वाहेति पृषातकमंजलिना जुहुया
दूर्नं मे पूर्यतां पूर्णं मे मोपसदत्पृषातकाय स्वाहेति सजूर्ऋतुभिः सजूर्वि
धाभिः सजूरिंद्राग्निभ्यां स्वाहा ॥ सजूर्ऋतुभिः सजूर्विधाभिः सजूर्विश्वे
भ्यो देवेभ्यः स्वाहा ॥ सजूर्ऋतुभिः सजूर्विधाभिः जूर्द्यावापृथिवीभ्यां स्वा स
हेत्याहिताग्नेराग्रयणस्थालीपाको नाहिताग्नेर विशालाग्नौ ॥ २ ॥ मार्गशी
र्ष्यां प्रत्यवरोहणं चतुर्दश्यां पौर्णमास्यां वा निवेशनं पुनर्नवीकृत्य लेपनस्त ॥श्री॰
रणोपस्तरणैरस्तमिते पायसस्य जुहुयुरपश्चेतपदाजहि हर्वेण चापरेण ॥२५॥

च ॥ ससचवारुणीरिमाः सर्वाश्च राजबांधवीः स्वाहा ॥ न वै श्वेतस्याध्याचारे हि
जेथा न किंचन ॥ श्वेताय वैदार्वाय नमः स्वाहेति नात्र सौविष्टकृदस्मयं नः प्राजापत्ये
भ्यो भूयादित्यग्निमीक्षमाणो जपति शिवो नः सुमना भवेति हेमंतं मनसा
ध्यायात्सभ्यादग्नेः स्वस्तरः स्वास्तीर्णः स्तास्मिन्नुपविश्य स्योना पृथिवि भवेति
जपित्वा संविशेत्सामात्यः प्राक्शिराः उदक्प्रखो यथावकाशमितरे ज्यायां
ज्यायांन्वानंतरो मंत्रविदो मंत्रो जपेयुः संहायातो देवा अवंतु न इति त्रिरे
तां दक्षिणामुखाः प्रत्यङ्मुखा उदङ्मुखास्तु र्थं संहायसौ या पि स्वस्तय

॥२६॥ नानि च जपित्वान्नं संस्कृत्य ब्राह्मणान् भोजयित्वा स्वस्त्ययनं वाचयीत ॥३॥
हेमंतशिशिरयोश्चतुर्णामपरपक्षाणामष्टमीष्वष्टकाः एकस्यां वा पूर्वे
द्युः पितृभ्यो दद्याद्दोदनं कृसरं पायसं चतुःशरावस्य वा पूपानुदीरतामव
र ऽउत्परास इत्यष्टाभिर्हुत्वा यावतीभिर्वा कामयीताथ श्वोभूतेऽष्टकाः प
शुना स्थालीपाकेन चाप्यनडुहो यवसमाहरेदग्निना वा कक्षमुपोषेदेषा
मेऽष्टकेति न त्वेवानष्टकः स्यात्तां हैके वैश्वदेवीं ब्रुवतः आग्नेयीमेके सौर्यामे ॥श्री॰
के प्राजापत्यामेके रात्रिदेवतामेके नक्षत्रदेवतामेकः ऋतुदेवतामेके पितृ

देवतामेके पशुदेवतामेके पशुकल्पेन पशुं संज्ञप्य प्रोक्षणोपाकरणवर्ज्जं वपा
मुत्खिद्य जुहुयाद्वह वपां जातवेदः पितृभ्यो यत्रैनान्वेत्थ निहितान्पराके
मेदसः कुल्या उपैनांस्रवंतु सत्या एता आशिषः संतु सर्वाः स्वाहेत्यथाव
दानानां स्थालीपाकस्य चाग्ने नय सुपथा राये ऽअस्मानिति द्वग्रीष्मो हेमंतः
ऋतवः शिवा नो वर्षाः शिवा अभयाः शरन्नः ॥ संवत्सरोऽधिपतिः प्राणदो
नो ऽहोरात्रे कृणुतां दीर्घमायुः स्वाहा ॥ शांता पृथिवी शिवमंतरिक्षं द्यौ
र्नो देव्यभयं नो ऽअस्तु ॥ शिवा दिशः प्रदिश ऽउद्दिशो न आपो विद्युतः प

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥२७॥ रिषां तु सर्वतः स्वाहा ॥ आपो मरीचीः प्रवहंतु नो धियो धाता समुद्रो वहं
तु पापं ॥ भूतं भविष्यदभयं विश्वमस्तु मे ब्रह्माधिगुप्तः स्वाराक्षराणि स्वाहा ॥
विश्वे आदित्या वसवश्च देवा रुद्रा गोप्तारो मरुतः सदंतु ॥ ऊर्जं प्रजाम
मृतं पिन्वमानः प्रजापतिर्मयि परमेष्ठी दधातु स्वाहा ॥ प्रजापते न त्वदे
तान्यन्यः सो विश्वरूपस्य षमी ब्राह्मणान्भोजयेदित्युक्तं ॥ ४ ॥ अथ परेद्यु
रन्वष्टक्यं तस्यैव मांसस्य प्रकल्प्य दक्षिणाप्रवणेऽग्निमुपसमाधाय प ॥श्री॰
रिश्रित्योत्तरतः परिश्रितस्य द्वारं कृत्वा समूलं बर्हिः स्थिरपसलैर वि

॥२७॥

धून्वन्परिस्तीर्य हवींष्यासादयेद्योदनं कृसरं पायसं दधिमंथान्मधुमंथांश्च
पिंडपितृयज्ञकल्पेन न हुत्वा मध्यमं पिंडं मधुमंथवर्जं पितृभ्यो दद्यात्स्त्रीभ्यश्च सुराचा
चाममित्यधिकं कर्षूष्वेकैकयोः षड्वा पूर्वासु पितृभ्यो दद्यादपरासु स्त्रीभ्य
एतेन माध्यावर्षं प्रोष्ठपद्या ॥ अपरपक्षे मासि मासि चैवं पितृभ्यो युक्त अति
ष्ठापयेन्नवावरान्भोजयेदयुजो वा युग्मान्वृद्धिपूर्तेषु युग्मानितरेषु प्रदक्षिण
मुपचारो यवैस्तिलार्थः ॥ ५ ॥ रथमारोक्ष्यन्पाणिभ्यां चक्रे अभिमृशे
द्दं ते पूर्वः पादावारभे बृहद्रथंतरे ते चक्रे वामदेव्यमक्ष इत्यक्षाधिष्ठाने
दक्षिणपूर्वाभ्यामारोहेद्वायोष्ट्वा वीर्येणारोहामीन्द्रस्यौजसा धिपक्षेनेतिर

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

शमीन्समृशेहरशिमिकान्वार्द्देनकुहमणोवस्तेजसासंगृह्णामिसत्वेनयः संगृह्णामी
।।२८।। त्यामिमवर्तमानेयुजेपेसहस्त्रसंनिंवाजमभिवर्तस्वरथदेवमवहवनस्पतेवीडुं
गोहिक्रूयाऽइत्येतयान्याप्रियिवानस्पत्यानिस्थिरोगावोभवतांविळुरङ्गाऽइ
तिरथांगमभिमृशेत्सूत्रामाणंपृथिवींद्यामनेहसमितिनावंनवरहैत्वयश
च्छिनंवृक्षंहृद्यंविद्यासिनंभद्रछिणंकृत्वाफलवती: शाखाआहरेदन्यदावौ
दुंबंसंसदमुपयायादस्माकमुत्तमंदधीत्यादित्यतीक्षमाणोजपित्वावरोहे
दृषभंमासमानानामित्यभिक्रामन्जपमहोंदस्यश्रेष्ठाऽइत्यस्तंयात्वाद्दित्येत ।।श्री·
द्योदिवोदुहितरोविभातीरितिव्युष्टांयां ।।६।। अथातोवास्तुपरीक्षा
।।२८।।

खरमविषदिग्धकमौषधिवनस्पतिवद्यस्मिन्कुशवीरिणंप्रभूतंकंटकिक्षीरि
णस्तुसमूलान्परिखाययोद्वासयेदपामार्गः शाकस्तिलकः परिव्याधऽइतिवै
तानियत्रसर्वतः आपोमध्यंसमेत्यभद्रछिणंशयनीयंपरीत्यप्राच्यः स्यंदेरन्न
प्रवदत्यस्तत्सर्वसमृद्धंलमवस्यवेभक्तशरणंकारयेद्दकुन्नंहभवतिदक्षि
णाप्रवणेसर्वकामापदतसाधूनाहभवतियुवानस्तस्यांप्रमीतवाः कन्नुहिन:प
मायुकाभवंतियत्रसर्वतआपः प्रस्यंदेरन्त्साखस्त्ययं घृताव ।।७।। अथैतं
वींस्तुपरीक्षेतजानुमात्रंगर्तंखात्वातैरेवपांसुभिः प्रतिपूरयेदधिकेप्रशस्तं

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

ते

॥२६॥ समेकार्त्स्न्येन गृहीतन स्तम्भिषां पूर्णपरिवासयेत्सो द्वेश्म शास्त्रमाद्वेवार्त्तंम
ष्टकगृहीतं मध्ये तं मधुरास्वादं रसिकतो करं आत्मनस्यतो हितं क्षत्रियस्य पी
तं वैश्यस्य तत्सर्वसीतं सत्वा यथा दिवसं समचतुरस्रं मापयेद्दायत चतुरस्रं वा
लक्षणी शाखयोर्द्वं द्वार शाखया वाशंता लीयेन त्रिः प्रदक्षिणं परिक्रम्य ओषध ज
त्य विच्छिन्नया चोदकधारया को हि ष्ठामयोभुवः इति तृचेन वंशान्तरे पुरा
रणानि कारयेद्गर्त्ते ष्ववकां शीपालमित्यवधापये आस्वदाहकं भवतीति ॥श्री॰
थिज्ञायते मध्यमस्थूणायां गर्त्ते वधाय आगस्योदगग्रान्कुशा नास्तीर्य व्रीहियव ॥२६॥

मनीरपः आसेचयेदच्युताय भौमाय स्वाहेत्येतेनामुं ध्रियमाणामनुमन्त्रयेत इहै
व तिष्ठ निमिता तिल्विला स्तादिरावती मध्ये पोषस्य तिष्ठन्ती मा त्वा प्रापन्नघा
यवः॥ आ त्वा कुमारस्तरुणः आ वत्सो जायतां सह॥ आ त्वा परिश्रितः
कुंभः आ दध्नः कलशैरयन्निति॥८॥ वंशमाधीयमानमृतेन स्थूणामधिरो
ह वंश द्राघीयः आयुः प्रतरं दधाना इति सदूर्वासु चलसृष्ठ शिलास्कमणि
कं प्रतिष्ठापयेत्पृथिव्या अधिसंभवे त्यरंगरो वो वदीति त्रेधा बद्धो वरत्रया॥
इरामुह प्रशंसन्नित्यनिरामपबाधतामिति वाथास्मिन्प्रपा आसेचयेदेतु

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥३०॥ राजा यक्ष्मो रेवतीभिरस्मिंस्थाने तिष्ठतु मोदमानः॥ इरां वहंतो घृतमुक्ष
माणा मित्रेण साकं सह संविशंत्विति पश्चिमेन्वयतिष्ठेदि यवमतीभिरद्भिर्हि
रण्यमवधाय शंतातीयेन त्रिः प्रदक्षिणं परिव्रजन्नोदस्त्वचि छिन्नया चोद
कधारयाऽपो हि ष्ठा मयोभुव इति तृचेन मध्येगारस्य स्थालीपाकं श्रपयित्वा
वास्तोष्पते प्रतिजानीह्यस्मानिति चतसृभिः प्रत्यृचं हुत्वा संस्रवं ब्राह्मणा
न्भोजयित्वा शिवं वास्तु शिवं वास्त्विति वाचयीत॥८॥ उक्तं गृहप्रवेशनं वी ॥मि॰॥
जवतो गृहान्प्रपद्येत शंखं कर्षयेदुत्तरैः प्रोष्ठपदैः फल्गुनीभी रोहिण्या वा ॥३०॥

क्षेत्रस्यानुवातं क्षेत्रस्य पतिना वयमिति प्रत्यृचं जुहुयात् उपेद्धा गाः प्रतिष्ठमाना
अनुमंत्रयेत मयोभूर्वातोऽभिवातूस्रा इति द्वाभ्यामायतीर्यासां मूधश्च्युत
बिलं मधोः पूर्णं घृतस्य च॥ ता नः संतु पयस्वतीर्बह्वीर्गोष्ठं घृताच्यः॥ उप मे
तु मयोभुव ऊर्जं चौजश्च बिभ्रतीः॥ दुहाना अच्छितं पयो मम गोष्ठे निविशध्वं यि
यथा भवाम्युत्तमः॥ या देवेषु तन्वमैरयंतेति च सूक्तशेषमागावीयमेके गणा
नासामुपतिष्ठेत ता गुरुगवीनां स्नाता स्थ प्रशस्ता स्थ शोभनाः प्रियाः प्रियो
वो भूयासं शं मयि जानीध्वं शं मयि जानीध्वं॥१०॥ ॥इत्याश्वलायनगृह्य

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥३३॥ त्रे द्वितीयोऽध्यायः॥समाप्तः॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥हरिः॥ ओम् अथातः पं
चयज्ञा देवयज्ञो भूतयज्ञः पितृयज्ञो ब्रह्मयज्ञो मनुष्ययज्ञ इति तद्यदग्नौ जु
होति स देवयज्ञो यद्बलिं करोति स भूतयज्ञो यत्पितृभ्यो ददाति स पि
तृयज्ञो यत्स्वाध्यायमधीते स ब्रह्मयज्ञो यन्मनुष्येभ्यो ददाति स मनुष्यय
ज्ञ इति तानेतान्यज्ञानहरहः कुर्वीत॥१॥अथ स्वाध्यायविधिः प्राग्वोद य
ग्वा ग्रामान्निष्क्रम्याप आप्लुत्य शुचौ देशे यज्ञोपवीत्याचम्याक्लिन्नवासा द ॥श्री॰
र्भाणां महदुपस्तीर्य प्राक्कूलानां तेषु प्राङ्मुख उपविश्योपस्थं कृत्वा दक्षि
॥३३॥

य
णोत्तरौ पाणी संधाय पवित्रवंतौ विज्ञायतेऽपां वा एष ओषधीनां रसो यद्दर्भाः
सरसमेव तद्ब्रह्म करोति द्यावापृथिव्योः संधिमीक्षमाणः संमील्य वा यथा वा
युक्तमात्मानं मन्येत तथा युक्तोऽधीयीत स्वाध्यायमों पूर्वा व्याहृतयः सावित्री
मन्वाहं पच्छोऽर्धर्चशः सर्वामिति तृतीयं॥२॥अथ स्वाध्यायमधीयीत ऋचो य
जूंषि सामान्यथर्वांगिरसो ब्राह्मणानि कल्पान्गाथा नाराशंसीरितिहास
पुराणानीति यदृचोऽधीते पयसाऽऽहुतिभिरेवं तद्देवतास्तर्पयति यद्यजूंषि
घृताहुतिभिर्यत्सामानि मध्वाहुतिभिर्यदथर्वांगिरसः सोमाहुतिभिर्यद्ब्रा
ह्मणानि कल्पान्गाथा नाराशंसीरितिहासपुराणानीत्यमृताहुतिभिर्यदृ

॥३२॥ योऽधीते पयसः कुल्या अस्य पितॄन्स्वधा उपक्षरंति यद्यजूंषि घृतस्य कुल्या य
त्सामानि मध्वः कुल्या यदथर्वांगिरसः सोमस्य कुल्या यद्ब्राह्मणानि कल्पान्
गाथा नाराशंसीरितिहासपुराणानीत्यमृतस्य कुल्याः स यावन्मन्येत तावद
धीत्यैतया परिदधाति नमो ब्रह्मणे नमोऽस्त्वग्नये नमः पृथिव्यै नम ओषधी
भ्यः॥ नमो वाचे नमो वाचस्पतये नमो विष्णवे महते करोमीति॥३॥ देवतास्त
र्पयति प्रजापतिर्ब्रह्मा वेदा देवा ऋषयः सर्वाणि छंदांस्योंकारो वषट्कारो व्या
हृतयः सावित्री यज्ञा द्यावापृथिवी अंतरिक्षमहोरात्राणि संख्याः सिद्धाः समुद्रा ॥श्री॰
नद्यो गिरयः क्षेत्रौषधिवनस्पतिगंधर्वाप्सरसो नागा वयांसि गावः साध्या

धि ॥३२॥

विप्रा यक्षा रक्षांसि भूतान्येवमंतान्यथ ऋषयः शतर्चिनो माध्यमा गृत्समदो
विश्वामित्रो वामदेवोऽत्रिर्भरद्वाजो वसिष्ठः प्रगाथाः पावमान्यः क्षुद्रसूक्ता म मा
नी हासूक्ता इति प्राचीनावीती सुमंतुजैमिनिवैशंपायनपैलसूत्रभाष्यभारतमहा
भारतधर्माचार्या जानंति बाहविगार्ग्यगौतमशाकल्यबाभ्रव्यमांडव्यमांडू
केया गार्गी वाचक्नवी वडवा प्रातीथेयी सुलभा मैत्रेयी कहोळं कौषीतकं महा
कौषीतकं पैंग्यं महापैंग्यं सुयज्ञं सांख्यायनमैतरेयं महैतरेयं शाकलं बाष्क
लं सुजातवक्त्रमौदवाहिं महौदवाहिं सोजामिं शौनकमाश्वलायनं ये चा

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

ति

॥३३॥ न्ये आचार्यास्ते सर्वे तृप्यन्त्विति प्रतिपुरुषं पितॄंस्तर्पयित्वा गृहानेत्य यद्ददाति सा
दक्षिणेत्यपि विज्ञायते स यदि तिष्ठन्व्रजन्नासीनः शयानो वा यं यं क्रतुम
धीते तेन तेन हास्य क्रतुनेष्टं भवतीति विज्ञायते तस्य द्वावनध्यायौ यदात्मा
शुचिर्यद्देशः ॥४॥ अथातोऽध्यायोपाकरणमोषधीनां प्रादुर्भावे श्रवणेन श्राव
णस्य पंचम्यां हस्तेन वाऽऽज्यभागौ हुत्वाज्याहुतीर्जुहुयात्सावित्र्यै ब्रह्मणे श्रद्धायै
मेधायै प्रज्ञायै धारणायै सदसस्पतयेऽनुमतये छन्दोभ्य ऋषिभ्यश्चेत्यथ दधि ॥४॥०
सक्तूं जुहोत्यग्निमीळे पुरोहितमित्येका कुषुंभकस्तदब्रवीद्दोवदंस्तं शाकु ॥३३॥

ह्यमहीस्यां भूयासं सुयचाभिमुखेन सुमृत्स्वर्णाभ्यां मयि दक्षक्रतु इति
जपेदंगमनीयां गत्वा या ज्येया जपित्वाऽत्मो ज्यं भक्षा प्रतिग्रास्यं प्रतिग
ह्यचेत्येकपंचोपहत्य पुनर्मामैत्विन्द्रियं पुनरायुः पुनर्भगः ॥ पुनर्द्रवि
णमैतु मां पुनर्ब्राह्मणमैतु मां स्वाहा ॥ इमे ये धिष्ण्यासो अग्नयो यथास्था
नमिह कल्पतां ॥ वैश्वानरो वावृधानोंतर्यच्छतु मे मनो हृद्यंतमृतस्य र
केतुः स्वाहेत्याज्याहुतीर्जुहुयात्समिधौ वाजपेद्वा ॥६॥ अथाधि
तं चेत्स्वपंतमादित्योभ्युदस्तमियाद्वा ग्रस्तो नुपविशन्रात्रिशेषं भू

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

सायनेसूर्यज्योतिषाबाधसेतमः इतिपंचभिरादित्यमुपतिष्ठेता
॥३५॥ भ्युदियाच्चेदं कर्मश्रांतमनभिरूपेणकर्मणाबाध्यतः इतिसमानमुत्त
राभिरस्तमयाभिरुपस्थानंयज्ञोपवीतीनित्योदकः संध्यामुपासीतवा
वरा ग्यतः सायमुत्तरांभिमुखोन्वष्टमदेशंसावित्रींजपेदर्द्धास्तमितेमंड
लमानक्षत्रदर्शनादेवंप्रातः प्राङ्मुखस्तिष्ठन्नादित्यमंडलदर्शना ॥श्री॰
त्कपोतश्चेदगारमुपहन्यादनुपतेदादेवाः कपोतः इतिप्रत्यृचंजु
हुयात्अपेदावयमुक्त्वापथस्यतः इति[illegible]र्यांचरि ॥३५॥

ष्यन्संपृषन्विद्विषेतिंनष्टमधिजिगमिषन्सूक्तेनवासंपृषन्ध्यनः इति
महांतमध्वानमेष्यन्प्रतिमंत्रयेत ॥७॥ अथैतान्युपकल्पयीतसमावर्त
मानोमणिंकुंडलेवस्त्रयुगंछत्रमुपानहौदंडंस्रजमुन्मर्दनमनुलेपन
मांजनमुष्णीषमित्यात्मनेचाचार्यायचयद्युभयोर्नविंदेताचार्यायैवसति
धंत्वाहरेदपराजितायांदिशियज्ञियस्यवृक्षस्यार्द्रामन्नाद्यकामःपुष्टिका
मस्तेजस्कामोवाब्रह्मवर्चसकामः उपधानासृभयोदुभयकामः उप
रिसमिधंप्रादेशमात्रांचबाह्यंदैवकःप्रवर्गोरानिकंकर्मकृतोदेवे

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

निमंत्रान्त्सन्नमयेदेकक्लीतकेनैरीलोंमिरहि स्मा।योयुवंयस्माभिपी
॥२६॥ व सा च सा थंड्ड्ंय हते वा स सौ।न्माछा धो श्न न.सु जो मिंच
षी।ओंजयी तां श्न नस्तेजो मिओत्रंमेपाहीतिकुंडल्ते।ओ बध्नी तांनु
त्ने वेनेन पाप्मी प्र क्लिथ्य मुख मग्रे ग्रा मणो नुलिंपेदृह्णो राजन्यो।उरस्ते
इयः।उप स्थं स्त्र्यः स्तसरणाजीविनो नालास्यनातो हेमूया स्त्रभितिस्नजम
पि बध्नीत न मा लो कां मालेति पे द्भुः।सभित्य भि ध्या प यांल देवा ॥३१॥
नां प्र तिष्ठे स्थः सर्वे तो मा पात मिति एकपान हा वा स्था य दि वष्ठे मा सी

॥२६॥

नुषं प्रब्रुवाणः।इति सत्यैनजपेद्दैवीं वाचमजनयंत देवा।इति च सु ... तं गर्तं सदं
युवानमिति मृगस्य यस्या दिशो लिप्सीयात्तस्मात्तां दिशमुत्तु कमुभयतः प्र
ही संप्रत्यस्येन्नु मंघ्रं वा प्रसव्यमालोऽयो भयं मित्रावरुणा मह्यमस्त्वर्चिषा शत्रू
न्दहं तं प्रतीत्य माशीतारं मां प्रतिष्ठां नुदंतु मित्रो भिंदाना।उभयं तु मृत्यु मि
तिसंस्रष्टं धनमुभयं समाकृतमिति मंथैर्न्यं चं करोति॥१०॥सर्वतो भयादर्नाशि
तां दृष्ट्वा वा ग्न्याहुती जुहुयात्पृथिवी व्रतासाग्निनाव्रतातया व्रतया वर्त्या य
स्माद्भया द्बिभेमि तद्वारयैस्वाहा।।अंतरिक्षं व्रतं तद्वायुना व्रतं तेन व्रतेन व
स्माद्भया द्बिभेमितद्वारयैस्वाहा॥ द्यौर्व्रतासादित्येनव्रतातया व्रतया व
र्त्ये ण यस्माद्भया द्बिभेमितद्वारयेस्वाहा।।

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥३८॥ त्रीर्यस्माद्भयाद्बिभेमि तद्वारये स्वाहा॥ दिशो वृतास्ताश्चंद्रमसा वृतास्ता
भिर्वृताभिर्वृत्रीभिर्यस्माद्भयाद्बिभेमि तद्वारये स्वाहा॥ आपो वृतास्ता वरु
णेन वृतास्ताभिर्वृताभिर्वृत्रीभिर्यस्माद्भयाद्बिभेमि तद्वारये स्वाहा॥ प्रजा भे
वृतास्ताः प्राणेन वृतास्ताभिर्वृताभिर्वृत्रीभिर्यस्माद्भयाद्बिभेमि तद्वारये स्वा
हा॥ वेदा वृतास्ते छंदोभिर्वृतास्तैर्वृतैर्वृत्रैर्यस्माद्भयाद्बिभेमि तद्वारये स्वाहा॥
सर्वं वृतं तद्ब्रह्मणा वृतं तेन वृतेन वृत्रेण यस्माद्भयाद्बिभेमि तद्वारये स्वाहे
त्यथापराजितायां दिश्यवस्थाय स्वस्त्यात्रेयं जपति यत इंद्र भयामह इति ॥श्री
च सूक्तशेषं॥११॥ संग्रामे समुपोढे राजानं संनाहयेदात्वाहार्षमंतरेधी
॥१२॥

ति पश्चाद्रथस्यावस्थाय जीमूतस्येव भवति प्रतीकमिति कवचं प्रयच्छेदुत
या रोध नुरुत्तरां वाचयेत्स्वयं चतुर्थीं जपेद्दैम्मे षुधिं प्रयच्छेदहि प्रवर्तमाने चं
षड्ढोसितमन्यान्यानष्टमीमिषून वेक्षमाणं वाचयत्यहिरिव भोगैः पर्येति
बाहुमिति तलं नह्यमानमथैनं सारयमाणमुपारुह्य जीवत्तं वाचयति
प्रयेद्वां मित्रावरुणेति च द्वे अथैनमन्वीक्षेता प्रतिरथं शाससौपर्णैः प्र
धारयंतु मधुनो घृतस्येत्येतत्सौपर्णं सर्वा दिशोनुपर्यायादादित्यमौशनं
संकावस्याद्भयोधयेद्रपश्चास्य पृथिवीमुत द्यामिति त्रृचेनं दुंदुभिमभि
मृश्य दवसृष्टा परापतेतीषून्विसर्जयेद्यत्र बाणाः संपतंतीति युध्यमा
ने षु जपेत्संशिष्याद्वा संशिष्या वा॥१२॥ इत्याश्वलायनगृह्यसूत्रे तृतीयो

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

१.व.३

॥३६॥ ध्याय:॥३॥समास:॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु हस्त अक्षर चिंतामण अठताम
खेडकर याचे असे पुस्तक चिंतामणी चे सके सत्रासे ५६ सवंत १८९२
श्राद्रपद्रशुध्य नवमी समसंपुर्ण॥ ५५॥ ५५॥ ५५॥ ५५॥

॥श्री॥

॥३६॥

Indira Gandhi National Centre for the Arts